

Gennemførelse af pagten for landdistrikterne i medlemsstaterne

Politisk briefing

November 2023

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	1
2. Hvorfor er der behov for pagten for landdistrikterne?	2
3. Bestanddelene i pagten for landdistrikterne	3
3.1 Strukturer og mekanismer til samarbejde med landbosamfund	3
3.2 Et udpeget regeringsmedlem og særlige tjenester til at håndtere landdistriktsspørgsmål på tværs af politikker	4
3.3 Kapacitetsopbygning og netværksstøtte til en bred vifte af interessenter	4
3.4 En fremadskuende vision, der gennemføres ved hjælp af en holistisk strategi/handlingsplan	5
3.5 En effektiv proofing-mekanisme for landdistrikter og tilstrækkelige datasystemer	5
3.6 Passende forvaltningssystemer til at lette koordineringen	6
3.7 Mekanismer til koordinering af tildelingen af midler og sikring af synergi	6

De oplysninger og synspunkter, der fremsættes i dette dokument, er forfatterens/forfatternes egne og afspejler ikke nødvendigvis Europa-Kommissionens officielle holdning. Kommissionen garanterer ikke nøjagtigheden af de data, der indgår i dette dokument, og den kan heller ikke holdes ansvarlig for brugen af oplysningerne heri.

1. Indledning

Denne politiske briefing skitserer de centrale elementer, eller bestanddele, der er nødvendige for at mobilisere interessenter omkring pagten for landdistrikterne og fremme en samordnet indsats med henblik på at opfylde målene i den langsigtede vision for EU's landdistrikter i hver medlemsstats eller regions specifikke kontekst. Den indeholder også nogle eksempler på, hvordan disse elementer omsættes til praksis. Denne publikation henvender sig primært til offentlige myndigheder på nationalt plan (og på regionalt plan i medlemsstater, hvor de regionale myndigheder har lovgivnings- eller planlægningsbeføjelser), civilsamfundsorganisationer (navnlig dem, der er involveret i politikudformning eller fortalervirksomhed), forskere, erhvervsorganisationer og andre interessenter med interesse i politik for landdistrikterne.

Hvis du er i tvivl om, hvordan pagten for landdistrikterne kan gennemføres i dit land eller din region, er denne briefing for dig!

2. Hvorfor er der behov for pagten for landdistrikterne?

Som Europa-Kommissionens formand, Ursula von der Leyen, har fremhævet, er landdistrikterne **afgørende** for Europas identitet og trivsel. De spiller også en vigtig rolle i håndteringen af store sociale og miljømæssige **udfordringer**. For at landdistrikterne kan trives, er der behov for en **koordineret indsats** fra en bred vifte af aktører og interessenter på forskellige forvaltningsniveauer.

I 2021 offentliggjorde Kommissionen efter omfattende fælles overvejelser og høring af interessenter en meddelelse om den **langsigtede**

vision for EU's landdistrikter (læs mere [her](#)). Der er udarbejdet en [handlingsplan for landdistrikterne](#) for at gennemføre denne vision, der er formuleret omkring ni flagskibsinitiativer, 15 ledsageforanstaltninger og seks [horisontale foranstaltninger](#), der afspejler Kommissionens tilsagn om stærkere, mere modstandsdygtige, mere forbundne og fremgangsrige landdistrikter senest i 2040. Én af disse horisontale foranstaltninger er at foreslå en **pagt for landdistrikterne** — en mekanisme til at inddrage og tilskynde til handling fra alle relevante interessenter og forvaltningsniveauer, som kan bidrage til at nå den langsigtede vision.

Mål for pagten for landdistrikterne

Styrk landdistrikternes stemme,
og tag dem op på de politiske
dagsordener

Netværkssamarbejde,
samarbejde og gensidig
læring

Forpligtelser til
at handle

I juni 2023 nedsatte Kommissionen [koordinationsgruppen for pagten for landdistrikterne](#), der består af centrale interessenter i landdistrikterne, for at styre processen med pagten for landdistrikterne i løbet af de næste 3 år. Generaldirektoratet for Landbrug og Udvikling af Landdistrikter er hovedansvarlig for gruppen, og Generaldirektoratet for Regionalpolitik og Bypolitik er medansvarlig. Kommissionen har også oprettet [støttekontoret for pagten for landdistrikterne](#) for at fremme pagten og hjælpe lokalsamfundet med at nå sine mål ved at gennemføre centrale opgaver. Disse omfatter tilrettelæggelse af arrangementer, indsamling og formidling af god praksis, koordinering af indsatsen med andre EU-politiske netværk, støtte til fællesskabsplatformen for pagten for landdistrikterne, udarbejdelse af magasinet »Rural Vision«, et nyhedsbrev og politiske briefinger samt forvaltning af webstedet og de sociale mediekkanaler. Aktiviteterne på EU-plan udformes og gennemføres med stærk inddragelse af interessenter. For at opnå resultater skal **pagten for landdistrikterne imidlertid sprede sig ud over EU-planet og nå ud til interessenter på nationalt, regionalt og lokalt plan**. Nationale, regionale og lokale myndigheder er ansvarlige for mange politiske tiltag, der påvirker landdistrikterne, herunder valg af, hvordan EU-midlerne anvendes. Andre interessenter, såsom civilsamlingsorganisationer, spiller en vigtig rolle i udformningen og gennemførelsen af politikker. Den langsigtede vision kan kun opnås med deres aktive deltagelse og engagement. Desuden afhænger velfærd og eksistensgrundlag i landdistrikterne — navnlig dem med særlige

begrænsninger såsom bjergområder, øområder eller grænseregioner — ikke kun af aktører, der typisk er knyttet til landbrug og udvikling af landdistrikter. Offentlige myndigheder (f.eks. dem, der er ansvarlige for uddannelse, sundhed, transport og andre tjenester, energi, miljø eller digital infrastruktur), bypolitiske aktører, virksomheder og forskere spiller også en rolle.

På baggrund af behovene og organisationskulturen i de forskellige europæiske lande er der forsøg på at etablere pagter for landdistrikter på forskellige niveauer (nationalt, regionalt, lokalt) og i forskellige former. Det er vigtigt, at **intet landdistrikt i EU lades i stikken**, og at alle kan drage fordel af den koordinerede indsats for at gøre dem stærkere, mere modstandsdygtige, mere forbundne og fremgangsrige. Med henblik herpå bør interessenter med interesse i EU's landdistrikter tilslutte sig fællesskabet for pagten for landdistrikterne på EU-plan, tage praktiske skridt inden for deres eget aktivitetsområde og søge efter de bedste metoder til at **omsætte pagten for landdistrikterne til handling i deres nationale, regionale eller lokale sammenhænge**. Sådanne aktiviteter på forskellige niveauer vil støtte hinanden og bidrage til at omsætte den langsigtede vision til en konkret strategi med praktiske resultater, sådan som interessenterne opfordrede til på forummet på [højt plan om politikker for landdistrikterne](#), der blev afholdt i Sigüenza (Spanien).

3. Bestanddelene i pagten for landdistrikterne

Længe inden udviklingen af den langsigtede vision for EU's landdistrikter, havde nogle EU-medlemsstater (f.eks. Finland) indført forvaltningsstrukturer, der muliggør koordinerede og omfattende politikker for landdistrikterne på tværs af forskellige tematiske områder i lighed med, hvad der anbefales i pagten for landdistrikterne. Andre lande er på det seneste begyndt at gennemføre lignende initiativer, der udspringer af negative tendenser såsom affolkning af landdistrikterne, økonomisk tilbagegang og utilfredshed, eller for at udnytte de muligheder, der er skabt af EU-midler (f.eks. Spanien og Tjekkiet). På grundlag af deres erfaringer og processen for en langsigtet vision for EU's landdistrikter på EU-plan er der en række **elementer, som medlemsstaterne kan gennemføre, og som bidrager til målene i pagten for landdistrikterne** på nationalt eller regionalt plan. Disse elementer supplerer [OECD's 11 principper for landdistriktspolitik](#) og omfatter:

- ▶ **Strukturer og mekanismer til at samarbejde med landbosamfundene**
- ▶ **Et udpeget regeringsmedlem og særlige tjenester til at håndtere landdistriksspørgsmål på tværs af politikker**
- ▶ **Kapacitetsopbygning og netværksstøtte til en bred vifte af aktører og interessenter**
- ▶ **En fremadskuende vision, der gennemføres ved hjælp af en holistisk strategi/handlingsplan**
- ▶ **En effektiv proofing-mekanisme for landdistrikter og tilstrækkelige datasystemer**
- ▶ **Passende forvaltningssystemer til at lette koordineringen**
- ▶ **Mekanismer til at koordinere tildelingen af midler og sikre synergier.**

Samlet set udgør disse elementer en vellykket pagt for landdistrikterne. De **individuelle løsninger kan tilpasses** den nationale kontekst, herunder specifikke retlige og administrative rammer, finansieringskilder, organisationskultur og interessenternes kapacitet.

3.1 Strukturer og mekanismer til samarbejde med landbosamfund

Ændringer i landdistrikterne kan ikke opnås uden en stærk inddragelse af landbosamfundene. Politikker, der udformes og gennemføres på en deltagelsesbaseret måde, er kendt for at have en langt større chance for succes end top-down-tilgange. Dette gælder især for landdistrikterne. En sådan inddragelse skal gå videre end lejlighedsvis høringer: Den bør være **regelmæssig, systematisk og sikre repræsentativ deltagelse** af de mest berørte interessenter. Det er også vigtigt at

inddrage disse interessenter i **hele den politiske proces**, lige fra konceptualisering og udformning af politikker til udarbejdelse af lovgivning samt gennemførelse og evaluering af resultater.

Til dette formål er der behov for specifikke mekanismer, der er tilpasset kapaciteten og tilgængeligheden af repræsentanter for landbosamfundene, samt aktiviteter, der fremmer åbne diskussioner (f.eks. debatter og workshopper). Der er en række forskellige mulige formater: f.eks. relativt formelle strukturer såsom arbejdsgrupper eller koordineringsudvalg, der involverer forskellige typer aktører (f.eks. rådet for landdistriktspolitik i **Finland**), eller arrangementer, der skal bidrage til at formulere og udtrykke landbosamfundenes behov samt øge bevidstheden om og værdsættelsen af landdistrikterne hos den brede offentlighed. Eksisterende netværk med direkte forbindelser til landbosamfundene kan spille en vigtig rolle. Dette kan f.eks. ske inden for rammerne af **de nationale parlamenter i landdistrikterne**,

Landdistriktsparlamentet i Letland

Det lettiske landdistriktsforum (en national organisation, der samler vigtige civilsamfundsaktører inden for udvikling af landdistrikterne) tilrettelægger det lettiske landdistriktsparlament hvert andet år. I 2023 samlede dette arrangement ca. 300 repræsentanter for lokale og regionale myndigheder, virksomheder, politiske beslutningstagere (herunder ministerier for landbrug, miljøbeskyttelse og regional udvikling samt velfærd), akademikere, fagfolk inden for udvikling af landdistrikter og entusiaster. Deltagerne udvekslede erfaringer, og der blev udarbejdet en resolution, der skulle tjene som køreplan for alle beslutninger om landdistrikter for de næste 2 år.

Der findes yderligere oplysninger [her](#).

som gør det muligt for landbosamfund og civilsamfundsorganisationer at etablere en dialog med de politiske beslutningstagere (se eksempel fra **Letland**). Der er organiseret sådanne landdistriktsparlamenter i mange EU-medlemsstater (f.eks. Estland, Kroatien, Letland, Litauen, Ungarn, Nederlandene, Rumænien, Slovakiet, Finland og Sverige) samt i nabolandene (Albanien, Bosnien-Hercegovina, Skotland i Det Forenede Kongerige). Deres konklusioner sendes til det [europæiske landdistriktsparlaments](#) møder, som afholdes hvert andet år.

© Lidija Pavić-Rogošić

Det er på tide, at den langsigtede vision for landdistrikterne i Europa ikke blot vedtages, men gennemføres. For at opnå det har vi brug for en holdningsændring, større påskønnelse af landdistrikterne samt stedbaserede tilgange og større tillid til lokalbefolkningen. Vi bør gå væk fra politisk silotænkning og se på landdistrikterne på en mere omfattende måde.

Lidija Pavić-Rogošić, medlem af Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, ODRAZ — bæredygtig lokaludvikling (HR)

Finansieret af
Den Europæiske Union

RURAL PACT

3.2 Et udpeget regeringsmedlem og særlige tjenester til at håndtere landdistriktsspørgsmål på tværs af politikker

Udvikling af landdistrikter hører typisk under et regeringsministeriums ansvar. Ofte beskæftiger dette ministerium sig også med landbrug, skovbrug og/eller fødevareøkonomi. Beslutninger truffet af organer med ansvar for økonomisk og regional udvikling, uddannelse, sundhed og transport kan imidlertid have samme eller større indvirkning på livet i landdistrikterne. Det er nødvendigt med stærkt lederskab for at sikre, at alle disse tjenester arbejder sammen og har en positiv indvirkning på landdistrikterne, og det er afgørende at have et **udpeget regeringsmedlem med ansvar for landdistriktsspørgsmål**, for at befolkningen i landdistrikterne kan føle sig hørt. Oprettelsen af en særlig tjeneste til behandling af landdistriktsspørgsmål kan også bidrage til at øge bevidstheden om landdistrikternes betydning blandt de relevante statslige organer og fremme en koordineret indsats. Inspirerende løsninger kan findes i eksemplerne fra **Irland** og **Finland**.

Finlands råd for landdistriktspolitik

Finland har længe erkendt, at landdistriktspolitikken skal inddrage alle institutioner, hvis beslutninger påvirker dagligdagen og iværksætterånden i landdistrikterne. Med dette for øje blev der udviklet en struktur for at bringe dem sammen og sikre samarbejde: det finske råd for landdistriktspolitik. Dette råd er knyttet til den finske regering, hvor landbrugsministeren og økonomi- og beskæftigelsesministeren typisk deler funktionerne som formand og næstformand. De 34 medlemmer udpeges af regeringen og repræsenterer ministerier, agenturer, den private sektor og civilsamfundsorganisationer. De støttes af et sekretariat, der ledes af generalsekretæren, med tre vicegeneralsekretærer, der repræsenterer den offentlige sektor, civilsamfundet og forskningsorganer. Det meste af rådets arbejde udføres i tematiske netværk.

Der findes yderligere oplysninger [her](#).

»Fremtiden for vores landdistrikter« i Irland

Irlands samlede politik for landdistrikterne understøttes af den nationale langsigtede udviklingsstrategi Project Ireland 2040 og er baseret på visionen om blomstrende landdistrikter i Irland, som er en integreret del af den nationale økonomiske, sociale, kulturelle og miljømæssige velfærd og udvikling.

For at opnå dette er der udarbejdet et omfattende sæt politiske foranstaltninger, som hver især har en specifik offentlig myndighed, der er ansvarlig for gennemførelsen heraf. Processen koordineres af ministeriet for udvikling af landdistrikter og lokalsamfund og ledes af dets minister, mens fremskridtene overvåges af kabinettets udvalg for økonomisk genopretning og investeringer under ledelse af premierministeren.

Der findes yderligere oplysninger [her](#).

En særlig tjeneste som denne kan også fungere som det første punkt, hvor interessenterne opfordres til at udveksle idéer eller give udtryk for bekymringer over landdistriktsspørgsmål. Ideelt set bør det være bemandet med personer, der forstår og kommunikerer godt med forskellige interessenter i landdistrikterne og forskellige administrative afdelinger, og som har erfaring fra andre sektorer i økonomien eller civilsamfundet.

© Radim Sršeň

||
Når vi ser på utilfredsheden, er vi nødt til at holde op med at snakke og begynde at handle! Pagten for landdistrikterne og initiativer såsom proofing-mekanisme for landdistrikter skal gennemføres ikke kun på EU-plan, men også på medlemsstatsniveau samt på regionalt og lokalt plan. Der er behov for en holistisk tilgang med mindre bureaukrati.

Radim Sršeň, viceminister for regionale anliggender (Tjekkiet) og formand for koordinationsgruppen pagten for landdistrikterne

3.3 Kapacitetsopbygning og netværksstøtte til en bred vifte af interesser

Deltagelse af interessenter i landdistrikterne er afgørende for at opnå ændringer i landdistrikterne. Men for at deltage i pagten for landdistrikterne kan mange have brug for støtte fra formidlende organisationer. Disse kan give forklaringer, opmuntring og diskussionsmuligheder samt give folk mulighed for at udveksle erfaringer og formulere synspunkter og holdninger. Denne type støtte kan være særlig vigtig for beboerne i små fjerntliggende landsbyer, små landbrugere, mikroiværksættere, kvinder og repræsentanter for unge. Med udgangspunkt i opbygning af tillid og forklaring af nøglebegreber inden for simpelt sprog, kompetenceudvikling og målrettet uddannelse kan der være behov for en **langsigtet systematisk indsats** for at inddrage disse »usædvanlige mistænkte«. Det kan være afgørende at tilvejebringe et budget til dækning af rejseudgifter til møder, navnlig i større medlemsstater (f.eks. **Sverige**, se eksempel). Ud over støtte til netværksamarbejde og deltagelse er det også vigtigt at sikre, at aktører i landdistrikterne kan få adgang til finansiering og gennemføre projekter, der bidrager til en langsigtet vision for EU's landdistrikter på lokalt plan. Kvikskranker kan styrke og puste nyt liv i landdistrikterne gennem igangsætteri, rådgivning, netværksamarbejde og hjælp til at opfylde finansieringskravene. Denne støtte ydes allerede af mange lokale aktionsgrupper under LEADER, men den kan også komme fra specialiserede tjenester (som i eksemplet med **USA**).

Inddragelse og kapacitetsopbygning hos interessenter i landdistrikterne i Sverige

Inddragelsen af interessenter i landdistriktsspørgsmål i Sverige fremmes af det nationale landdistriktsnetværk. Nationale og regionale interessenter i landdistrikterne (uanset om de gennemfører den fælles landbrugspolitik eller ej) opfordres til at ansøge om formelt medlemskab og forpligte sig til aktivt at deltage i tematiske arbejdsgrupper, og de kan fungere som formidlere, der bidrager til at overføre den politiske dialog til det lokale niveau. For at gøre det lettere for civilsamfundsaktører at deltage har det nationale landdistriktsnetværk midler til rejseudgifter og endda gebyrer (for frivillige).

Der findes yderligere oplysninger [her](#).

Hjælp til landbosamfundene med at få adgang til oplysninger og finansiering

I USA samarbejder de føderale myndigheder og kommissioner med ansvar for landdistriktsspørgsmål for at sikre, at landbosamfundene har lige adgang til føderal finansiering. De yder også ekspertise for at hjælpe disse samfund med at præcisere lokale prioriteter og ansøge om støtte til jobskabelse, infrastruktur og forbedring af lokalsamfundet.

Der findes yderligere oplysninger [her](#).

For at øge støttemodtagere i landdistrikters kendskab til de relevante EU-midler offentliggjorde Kommissionen den 6. februar 2024 en værktøjskasse om EU-finansieringsmuligheder for landdistrikterne. Dette centraliserer information på ét sted, der er tilgængeligt for lokale myndigheder, interessenter, projektledere og forvaltningsmyndigheder, og hjælpe dem med at få mest muligt ud af de nye muligheder, som EU-budgettet for 2021-2027 giver.

3.4 En fremadskuende vision, der gennemføres ved hjælp af en holistisk strategi/handlingsplan

For at tackle de udfordringer, som landdistrikterne står over for, skal beslutningstagerne have en klar vision, der udstikker kursen for langsigtede mål. Landbosamfund og dem, der ønsker at investere, slå sig ned eller arbejde i landdistrikterne, navnlig unge, har brug for at vide, at der fortsat vil være politisk støtte til rådighed i mange år. Til dette formål er der behov for bred konsensus blandt de politiske grupper og civilsamfundet (herunder både landdistrikt- og byorganisationer), landbrugere, små og mellemstore virksomheder (SMV'er), unge og forskellige økonomiske og sociale aktører. Det kan også være nødvendigt med effektive bestemmelser om konfliktstyring. Konsensus og inddragelse af centrale offentlige tjenester gør det muligt at sikre **langsigtet kontinuitet** samt tilstrækkelige ressourcer — menneskelige, institutionelle og finansielle — til at omsætte visionen til virkelighed.

En holistisk tværsektoriel strategi er også afgørende for, at visionen kan blive en realitet. Eftersom landdistriktspolitik skal håndtere mange og komplekse udfordringer, er fragmenterede interventioner ikke effektive. Det kan endda virke mod hensigten at forsøge at løse et enkelt problem eller støtte en enkelt målgruppe. En holistisk og integreret tilgang bidrager til at tage hensyn til de sociale, økonomiske og miljømæssige aspekter af livet i landdistrikterne, som i mange tilfælde er indbyrdes forbundne (se eksemplet fra **Frankrig**). En national eller regional landdistriktspagt kan være det første skridt i retning af at samle forskellige politikområder og fremme et **bredere og mere integreret syn** på landdistrikterne. Dette bør omsættes til **praktiske skridt**, som udgør en sammenhængende handlingsplan, der klart angiver, hvem der er ansvarlig for hvad, og hvordan fremskridt kan overvåges og evalueres.

Programmet France Ruralités

Med udgangspunkt i gennemførelsen af sin første nationale dagsorden for landdistrikterne lancerede den franske regering i 2023 et omfattende program til fremme af landdistrikterne. Det består af fire søjler: teknisk støtte til investeringsprojekter for kommuner, øget finansiering af biodiversitet for at udnytte miljøaktiver i landdistrikterne, praktiske løsninger i dagligdagen (mobilitet, uddannelse, sundhed, kultur, boliger osv.) og et nyt system til udformning af revitaliseringsområder for landdistrikter, som nyder godt af skattelettelser. Et vigtigt element i programmet er fremme af »tredjepladser« for at fremme kollektiv innovation.

Programmet blev iværksat i fællesskab af premierministeren, ministeren for økologisk omstilling og territorial samhørighed og viceministeren med ansvar for lokale myndigheder og landdistrikter. Resultaterne vil blive overvåget ved hjælp af indikatorer såsom procentdelen af ledige boliger i landdistrikterne, antallet af nye virksomheder i landdistrikterne og procentdelen af borgere, der anser landdistrikterne for at være et godt sted at bo.

Yderligere oplysninger findes [her](#) (på fransk).

3.5 En effektiv proofing-mekanisme for landdistrikter og tilstrækkelige datasystemer

Eftersom landdistrikterne er berørt af et stort antal lovgivningsmæssige og administrative afgørelser, er der behov for en mekanisme til at maksimere de positive og begrænse de negative virkninger. Proofing-mekanismen for landdistrikter er en mekanisme, der udpeger og vurderer virkningerne af nye bestemmelser, planer eller programmer på landdistrikterne. For at blive en succes skal den integreres i hele **forvaltningssystemet** og skræddersys til den specifikke administrative struktur i et land/en region. I **Det Forenede Kongerige** har hvert ministerium ifølge [rapporten om proofing-mekanismen for landdistrikter fra 2020](#) udpeget en ansvarlig for proofing-mekanismen for landdistrikter, hvis rolle er at fremme proofing-mekanismen for landdistrikter på dennes politiske område. Regeringen har også udarbejdet [praktiske retningslinjer for vurdering af de politiske resultater i landdistrikterne](#). I **Finland** er proofing-mekanismen for landdistrikter integreret i justitsministeriets vejledning om konsekvensanalyse af regeringslovforslag, og den ledsages af letanvendelige vurderingsmetoder samt uddannelse og **bevidstgørelse af lovgiverne**. [Det europæiske netværk for landdistriktudviklings tematiske gruppe om proofing-mekanismen for landdistrikter](#) har udarbejdet en analytisk ramme og anbefalinger til proofing-mekanismen for landdistrikter på nationalt, regionalt og lokalt plan.

For at vurdere beslutningers indvirkning på landdistrikterne og måle fremskridtene med gennemførelsen af politikker og strategier er det afgørende at have adgang til **data af høj kvalitet**. Den spanske region Catalonien udgiver en omfattende halvårlig bog med detaljerede statistikker om sine landdistrikter. Disse data anvendes af det regionale styringsudvalg for [visionen](#) for landdistrikterne til at overvåge nye lovgivningsforslag og vurdere virkningerne i landdistrikterne. I Ungarn integrerer det nationale informationssystem for regionaludvikling og fysisk planlægning ([www.teir.hu](#)) landdistriktsdata fra forskellige kilder med et dedikeret LEADER-modul, som leverer data til lokale aktionsgrupper og kommuner. Evidensbaseret beslutningstagning om landdistriktsspørgsmål kan også støttes af [EU-observatoriet for landdistrikterne](#), som Kommissionen lancerede i december 2022 for at centralisere, analysere og formidle data vedrørende EU's landdistrikter.

3.6 Passende forvaltningssystemer til at lette koordineringen

I betragtning af betydningen af at inddrage mange forskellige politiske aktører i udviklingen af landdistrikterne er det afgørende at etablere et system, der letter koordineringen, både **horizontalt** (f.eks. mellem forskellige sektorministerier) og **vertikalt** (mellem forskellige forvaltningsniveauer: nationalt, regionalt, subregionalt og lokalt). En sådan koordinering bør bidrage til at undgå dobbeltarbejde eller modstridende foranstaltninger og skabe synergier. En model for flerniveaustyring bør inddrage civilsamfundsorganisationer, virksomheder og arbejdsmarkedets parter. Der bør indføres mekanismer og incitamenter for at sikre, at forskellige tjenester og administrative niveauer kommunikerer regelmæssigt, og at samarbejdet ikke er begrænset til udveksling af oplysninger, men fremmer åbne deltagelsesbaserede drøftelser og planlægning af fælles aktiviteter.

Regelmæssige møder mellem medarbejdere med ansvar for forskellige politiske værktøjer kan være nyttige, ideelt set i uformelle sammenhænge, for at opbygge **tillid og en fælles forståelse** af udfordringer og mål. Klare ansvarslinjer for specifikke opgaver og stærk legitimitet for det organ, der er ansvarligt for koordineringen, er også yderst vigtigt, som det **spanske** eksempel illustrerer. Nogle medlemsstater har [fødevarepolitiske råd](#), der kan fungere som en inspirerende model for multiinteressentplatforme.

Bekæmpelse af affolkningen af landdistrikterne i Castilla-La Mancha

I 2021 vedtog den spanske region Castilla-La Mancha en særlov om økonomiske, sociale og skattemæssige foranstaltninger til bekæmpelse af affolkning og udvikling af landdistrikter. Et stærkt lederskab fra den regionale næstformands side med støtte fra en særlig kommissær for den demografiske udfordring var afgørende for at mobilisere og inddrage alle regionale ministerier (såsom for landbrug, uddannelse, sundhed og transport) i lovens udvikling og i gennemførelsen af en regional strategi for at gøre den til en realitet.

Denne strategi omfatter en bred vifte af tiltag og mobiliserer 3 322 mio. EUR fra regionale og nationale midler samt EU-midler, herunder NextGenerationEU. For at koordinere strategien er det regionale råd for udvikling af landdistrikternes miljø og bekæmpelse af affolkning blevet oprettet med deltagelse af repræsentanter fra alle regionale ministerier, provinsråd og lokale organer samt centrale socioøkonomiske aktører (f.eks. fagforeninger, erhvervslivet, universiteter og civilsamfundet).

Der findes yderligere oplysninger [her](#).

© Albert Puigvert

Imødegåelse af udfordringerne i landdistrikterne forudsætter, at der udvikles **tværgående politikker, der inddrager alle forvaltningsniveauer**. I Catalonien var pagten for landdistrikterne resultatet af en deltagelsesbaseret proces, og dens forvaltning omfatter **civilsamfundet, regeringen og parlamentet**.

Albert Puigvert, sammenslutningen af landdistriktsinitiativer i Catalonien (Spanien)

3.7 Mekanismer til koordinering af tildelingen af midler og sikring af synergier

Ud over god koordinering mellem forskellige organer kræver en effektiv støtte til landdistrikterne en **sammenkobling af forskellige finansieringskilder** — europæisk, nationalt og lokalt — for at sikre, at de forskellige instrumenter, der kombineres, er tilstrækkelige til at imødekomme landdistrikternes behov og tilpasses støttemodtagernes virkelighed (mindre projekter, begrænset administrativ kapacitet osv.). Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og samhørighedspolitikken (EFRU, ESF) er de vigtigste kilder til EU-finansiering med henblik på ændringer i landdistrikterne, men flere andre fonde (genopretnings- og resiliensfonde) og programmer (f.eks. Erasmus, LIFE) kan spille en rolle. Disse finansieringsstrømme kan også **kombineres** ved hjælp af flerfondstilgange for at skabe endnu flere muligheder for handling på stedet, som det er tilfældet i **Tjekkiet**. Nationale og regionale forvaltningsmyndigheder kan lette adgangen til finansiering for interessenter i landdistrikterne ved at indføre særlige finansieringsstrømme **rettet mod landdistrikterne** og udforme enkle og brugervenlige regler for ansøgning, støtteberettigelse og rapportering på tværs af de forskellige fonde. Dette blev f.eks. gjort af **Sverige** i perioden 2014-2020, hvor alle lokaludviklingsmidler styret af lokalsamfundet til landdistrikterne fra fire EU-fonde (ELFUL, EFRU, ESF og EHFF) blev forvaltet af en enkelt myndighed og gennemført ved hjælp af et harmoniseret regelsæt.

En anden løsning er en kvikskranke, der skal hjælpe landkommuner, virksomheder og NGO'er med at få adgang til offentlig finansiering, der er etableret på lokalt, regionalt eller nationalt plan. I nogle medlemsstater (f.eks. i [Tyrol-regionen i Østrig](#)) spiller lokale aktionsgrupper under LEADER denne rolle.

Koncept for udvikling af landdistrikterne i Tjekkiet

Tjekkiet kombinerede forskellige EU-midler til landdistrikterne i 2014-2020: De 178 lokale aktionsgrupper for landdistrikterne dækkede næsten alle landets landdistrikter og gjorde brug af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), Den Europæiske Socialfond (ESF) og ELFUL, hvor størstedelen af midlerne kom fra EFRU. På grundlag af disse erfaringer udformede Tjekkiet sit landdistriktsudviklingskoncept i 2020 under ministeriet for regionaludviklings tilsyn, der kombinerer en række forskellige finansieringskilder gennem territoriale instrumenter og strategier, der er specifikke, målbare, opnåelige, relevante og tidsbestemte.

Under det tjekkiske EU-formandskab blev den **tjekkiske pagt for landdistrikterne** iværksat. Den bringer borgere, lokale myndigheder og andre partnere sammen for at fremme landets udvikling af landdistrikterne.

Læs mere [her](#) og [her](#).

Luxembourg: Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2024

© Den Europæiske Union, 2024. CC-BY 4.0

Omslagsbillede: © Monkey Business Images, Canva.com

Dette program gennemføres af:

PRINT ISBN 978-92-68-12988-3
PDF ISBN 978-92-68-12978-4

doi:10.2762/538923
doi:10.2762/605

KF-09-24-088-DA-C
KF-09-24-088-DA-N